

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 784/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. novembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], všetky zastúpené advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, Námestie M. R. Štefánika 1, Žilina, pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces a na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 39/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]

[REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. októbra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, a ██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý proces a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 39/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľky v sťažnosti a v k nej pripojených prílohách konštatovali, že napadnuté konanie o zaplatenie finančnej čiastky z podielu za predaj nehnuteľnosti začalo 3. februára 2014, keď okresnému súdu bola doručená žaloba. Sťažovateľky bez toho, aby komentovali doterajší priebeh napadnutého konania, iba poukázali na to, že okresný súd od začatia konania „*vo veci samej nepojednával*“, čím podľa ich názoru porušil označené práva uvedené v sťažnosti.

3. Ďalej sťažovateľky uviedli, že sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu nepodali, pretože podľa ich názoru to nebolo potrebné, pričom poukazovali na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Ištvan, Ištvanová proti Slovenskej republike a vo veci Komanický proti Slovenskej republike.

4. Na základe uvedeného sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol: „*1. Základné právo sťažovateľiek: ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prietahov upravenej v čl. 48 ods. 2 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote a právo na spravodlivý súdny proces zaručený v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo Okresným súdom Žilina v konaní vedenom pod sp. zn.: 8 C 39/2014 porušené.*

2. Ústavný súd Slovenskej republiky Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. : 8 C 39/2014 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ priznáva finančné zadosťučinenie v celkovej výške 8 000 €, t. j. každej z nich po 2 000 €,

ktoré je Okresný súd Žilina povinný im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...“

Zároveň sťažovateľky navrhujú, aby im ústavný súd priznal úhradu trov konania.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

9. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

10. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľiek smerujúcom proti postupu okresného súdu, ktorým boli podľa nich spôsobené zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 C 39/2014. Podľa názoru sťažovateľiek malo postupom okresného súdu v napadnutom konaní dôjsť aj k porušeniu ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže podľa štandardnej judikatúry ústavného súdu vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

12. Z predloženej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že napadnuté konanie na okresnom súde prebieha od 3. februára 2014, keď mu bola doručená žaloba sťažovateľiek o zaplatenie finančnej čiastky z podielu za predaj nehnuteľnosti. Ústavný súd na okresnom súde zistil, že 6. marca 2014 sťažovateľky vyzval na zaplatenie súdneho poplatku a uznesením vyššieho súdneho úradníka z 12. augusta 2014 sťažovateľkám oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepriznal. Po podanom odvolaní z 24. septembra 2014 zákonný sudca uznesením zo 4. októbra 2016 oslobodenie od súdnych poplatkov sťažovateľkám priznal.

13. Z uvedeného vyplýva, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol optimálny a v období od 12. augusta 2014 do 4. októbra 2016 bol postihnutý aj nečinnosťou, no na druhej strane ústavný súd zastáva názor, že dĺžka predmetného konania aj napriek uvedenej nečinnosti okresného súdu sama osebe nebola takej povahy, aby len na jej základe bolo možné v okolnostiach danej veci vysloviť namietané porušenie práv sťažovateľiek, resp. že doba konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8 C 39/2014 zasiahla z dôvodov, za ktoré nesie zodpovednosť okresný súd, samotnú podstatu a účel

základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takým závažným spôsobom, že by to odôvodňovalo prijatie sťažnosti na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03).

14. Ústavný súd, ako už bolo uvedené, poukazuje na to, že okresný súd v súčasnosti vo veci koná, pričom ale termín pojednávania dosiaľ nebol nariadený.

15. Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

16. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhoviel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

17. K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto sťažnosti vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že nedostatky v postupe okresného súdu, resp. jeho nečinnosť, ktoré boli kvalifikované ako zbytočné priesťahy v konaní, nedosahujú takú intenzitu, že by ich bolo možné vyhodnotiť ako odmietnutie spravodlivosti sťažovateľkám v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto aj túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

19. Ústavný súd nad rámec k veci poznamenáva, že špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

20. Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) alebo od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

21. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, III. ÚS 401/2008), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

22. Sťažovateľky v sťažnosti samy uviedli, že nepodali sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu z dôvodu, že to podľa ich názoru nie je potrebné, pretože tento prostriedok ochrany označeného základného práva považujú za neúčinný, pritom poukázali na konkrétne rozhodnutia ESLP (Ištván, Ištvánová proti Slovenskej republike, Komanický proti Slovenskej republike), podľa ktorých ESLP mal odmietnuť *„podmieňovanie sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy SR predchádzajúcou sťažnosťou účastníka na prietahy v konaní predsedovi dotknutého súdu“*.

23. Tento názor sťažovateľiek nemožno v danom prípade akceptovať, pretože z odôvodnenia rozhodnutia ESLP, na ktoré sťažovateľky poukazujú, nevyplýva, že by ESLP považoval sťažnosť predsedovi dotknutého súdu podľa § 62 zákona o súdoch za neefektívny nástroj ochrany označeného základného práva vo všeobecnosti. Z odôvodnenia namietaných rozhodnutí možno skôr vyvodiť záver, že otázku vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy ESLP skúmal s ohľadom na špecifické okolnosti konkrétne prípadu, pričom zároveň konštatoval, že jeho úlohou nebolo rozhodnúť, či vo všeobecnosti aplikovateľné vnútroštátne právo je v súlade s dohovorom alebo či vnútroštátne právo bolo aplikované vnútroštátnym orgánom správne (odsek 76 rozhodnutia ESLP z 12. 6. 2012 vo veci Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 30189/07, podobne odsek 73 rozhodnutia z 12. 6. 2012 vo veci Komanický (č. 6) proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 40437/07). V tejto súvislosti je potrebné ďalej poukázať aj na konštatovanie uvedené v odôvodnení označeného rozhodnutia ESLP, že *„podstatnou otázkou nebolo zodpovedanie, či sťažnosť podľa zákona o súdoch je ako taká efektívna v zmysle čl. 35 dohovoru, ale posúdiť či sťažovateľ vyčerpal účinné prostriedky nápravy v zmysle tohto článku dohovoru“* (odsek 77 rozhodnutia z 12. 6. 2012, Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 30189/07).

24. Ústavný súd preto konštatuje, že argumenty sťažovateľiek týkajúce sa nevyužitia sťažnosti podľa § 62 zákona o súdoch sú zavádzajúce, účelové a neaplikovateľné na ich prípad. ESLP v obidvoch prípadoch posudzoval vyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy v okolnostiach konkrétneho prípadu (neporovnateľných s prípadom sťažovateľiek, čo sa týka dĺžky trvania napadnutého konania) na účely posúdenia prijateľnosti sťažnosti sťažovateľov v konaní pred ním. Z uvedeného dôvodu nie je možné bez ďalšieho

stotožňovať podmienky prijateľnosti sťažnosti v konaní pred ESLP a v konaní pred ústavným súdom.

25. V konaní pred ústavným súdom o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je pre posudzovanie podmienok prijateľnosti sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozhodujúca vnútroštátna úprava, konkrétne § 53 zákona o ústavnom súde.

26. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že sťažovateľky nevyužili pred podaním sťažnosti ústavnému súdu účinný právny prostriedok nápravy proti porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a nepreukázali ani to, že uvedenú podmienku nespĺnili z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Na základe uvedeného mohol ústavný súd časť sťažnosti týkajúcu sa porušenia základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

27. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľiek na ochranu ústavnosti v nej uplatnenými ani posudzovaním zákonom predpísaných náležitostí samotnej sťažnosti nezaoberal.

28. Ústavný súd napokon dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľky v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priesťahom, predložili ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2016